

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tóte dilele.

Pretulu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte siodienele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tace timbrale.

Rogatiunea de septemana a romanilor.

Stilu 1.

„Domnedieule milostivesce-te spre noi, si ne bi-
necuenta; luminéza faciea ta preste noi, si ne milu-
esce!”

Cantecu canónicu d'in dieces'a Gherlei.

Câte posturi ronduite,
Tóte sunt blagoslovite,
Dér' unulu cu preferintia
E postulu de mantuintia,
Cà te face fericitu
Si domnu mare si cinstitu.
Seracu postu dupa tipicu, —
Postu inaltu de canonicu!

Celu ce a vladicu codesce,
Credeti, bunu lucru doresce,
Inse-a fi acum vladica,
Nu platesce mai nemica;
Grigi'a multa te-obosesce,
Védi'a lumea ti-o scaresce,
E mai bine canonicu,
Cà ai postu dupa tipicu.

N'ai cu lumea de a face,
Te culci, te scoli, candu-ti place,
Mergi candu vrei l'a consistórie,
Ca fetorii 'n siedietórie;
Manci si bei, de-ti cade bine,
Séu te culci, candu somnu'-ti vine.
Nu e dér' dupa tipicu
Postulu celu de canonicu?

Candu némurile se 'ndesa,
Cerendu parochia grasa,
Faci la colegi o visita, —
Parochi'a-e dobendita;
Te re'torci cu lucrulu gat'a,
Cà-o mana spala pe alt'a,
Asta-di mie, mane tie,
Asiè-e scrisu pe singelia.

De vinu ómeni dela sate
Contr'a popei cu vre-o carte,
O coregi unde nu-e bine;
Scrí sa te céra pre tine,
C'a-poi tu la 'nvestigare
Vei scóte lucrulu la cale,
Cà esci omu dupa tipicu,
Domnu mare si canonicu!

Candu vinu popii necasiti
Dela sate, umiliti,
Tienendu in mani peleri'a,
Presentandu-si singeli'a,
Nu-ti mai vine neci in minte
Sà-i cunosci ca mai 'nainte,
Candu nu erai canonicu,
Cum esci adi dupa tipicu.

Si de cumva-lu scapa gur'a,
A-ti gresí titulatur'a,
I-o spuni verde, cà nu scéie
Neci unu picu de omenia,
Nu, cà-e prostu, e natereu,
Sà n' ascepte scutulu teu,
Si-i dîci, standu cu man'a 'n cósta:
— „Nu-su domnu, cà-su Mari'a Vóstra!”

Oh! dér' cine-ar potè spune
Tóte laturele bune,
Ce le gusti cu bucuria
In sant'a canonicia;
Ele sunt nenumerate,
Nu-su de grigie turburate,
Nu traiesci dupa tipicu
Pone n' ajungi canonicu!!

Canoniculu.

Concursu.

Neaflandu-se neci unu competentu demnu de emolumintele impreunate cu paroch'ia Roscani de lunga Dobr'a, se deschide de nou concursu, cu terminulu pone la pascile — cailoru.

Emolumintele sunt:

1. O preotésa, carea este fét'a de solgabireu, cu multa influintia, dela ciuperca pana la bureti.

2. Déca competentele, va luá pe preutés'a numita, socrulu indata i va face casa parochiala, macaru de pe spatele poporului.

3. Salariulu a fostu bunisioru, dér' la candidat'a prima s'a scaritiutu ca sà competedie altii mai demni.

Conditiiuni: Ori sà ieie pe fét'a solgabireului pe lunga conditiuni strasinice; ori sà daie protopopului 200 de taleri, fare neci o conditiune.

Jalbele sà se adreseze la Gur'a Satului, ca la unulu cu influintia la poporu.

Spune Adeverulu.

Jalb'a unei jalbe cu consistoriulu in protiapu!

(Continuare d'in nrulu 5.)

In sér'a de santulu „Catilin'a“, a primului pitigoiu, me pomenescu, cà me scóte asesorulu meu d'in buzunariu in mediloculu unei adunári de mai multi individi si cà anuntia cu voce vesela: A-ici e si jalb'a glimboceniloru! Bine, bine, — strigà unu necunoscutu, — va veni mai tardiu la desbatere. Acum avemu lucruri mai seriose la ordinea dílei.

Dómne multiamescu-ti! — gândeam, — cà me vediu in consistoriu, si cà vine si la mine rondulu, batar si la urma.

Unde sà vedi inse consistoriu, frate, candu mai fia-care individu alu adunaturii erá cu taciune in gura, si se pareá cà sufla fumulu cu nepasare in ochii spiritului tempului.

La prim'a vedere a adunaturii mi veniá sà cantu: „Sub póle de codru verde“, fiindu-cá audiam pre unu individu pledandu despre rapirea drepturilor archidiececii pr'in unu complotu alu diecesoloru sfragane cu o fractiune d'in archidiececa. Déca voimú succesu d'in adunările nóstre, — dícea oratorele — atunci fia-care sà pastrámu sub secretu tóte strategimele, ce sunt a se pune in lucrare pentru mantuirea drepturilor archidiececii, etc.

A-cí mi s'a deschisu ochii si am vedíutu, cà me aflu in areopagulu centralu alu pitigoiloru. Si nu m'am insielatu. Toti pitigoii, archipitigoii, si pitigoii cu câte síése aripi se adunara in stediutia secreta, ca sierpii candu facu pétra scumpa, si tractau despre esistinti'a loru.

Unu oratoru, ageru la sprâncene, inaltu la minte ca si si la trupu, grosu in pantece, dér' mai grosu la céfa, se

sculá in petiórele cele d'napoi, si dupa-ce a slobozitu unu fumú d'in sugare si s'a tamaiatu cu acest'a nitielu pe la botu, a inceputu:

Domniloru! Ne-amu adunatu' ca sà tractámu de esistinti'a nóstra, care este identica cu esistinti'a constitutiunei santei nóstre baserici. Ne-amu adunatu, domn iloru, la ór'a a unusprediececa. Cam dupa plóia chepeneagu, dér' totu-si destulu de tempuriu, ca sà nu ni tréca ultimulu blamagiú.

Sciti, domniloru, câte falimente amu suferitu noi in cele dóue congrese basericesci electorali d'in 1873. si 1874. — Firesce acest'a nu d'in vin'a nóstra. Nu, domniloru, neci decum! Vin'a a fostu, cà fia-care d'intre noi a reprezentatu in acele dóue congrese electorali a priori personificarea bancrotului spiritualu.

Am esítu, domniloru, d'in acele dóue congrese electorali, ca canele d'in iérna, numai pelea nóstra scie cum! Dér' Dómne multiamescu-ti, cà pelea totu-si ni-a remasu. Ni-a remasu pelea, desí cam argasita, dér' pentru aceea cu atát'a mai cultivita.

Mie mi-a succesu, domniloru, a trage d'in argasél'a acest'a mare profitu.

Ca omu de caracteru, de care nu m'a insultatu nimenia inca, dér' sum convinsu, cà neci pe Domni'a-Vóstra, am subscrisu si eu program'a partidei asiè-numite nationale liberale a congreselor electorali, firesce, ca omu de caracteru, cu cugetulu rezervatu de a nu-o tione.

Asiè mi-a succesu, domniloru, a rojasiendorizá o copia a programei acelei partide, cu care ne-au rasu pre noi de atâtea ori fore sapunu. Éta-o a-icoa e! Noi n'avemu acum'a de a face altu-ceva, decátu sà urmámu politic'a tiganului, candu a furatu pip'a si i-a pusu numele lulea!

Program'a acest'a sà fia de adi incolo program'a nóstra! Ca ómeni liberali, de cari nu ne-a privitu neci ultimulu crâsnicu d'in archidiececa, neci nu putemu altucum.

Singuru cu program'a acest'a vomu fi in stare, domniloru, a dovedi lumii, cà celu-ce mananca usturoiu, este indreptatítu a pretinde, cà sà-i miróse gur'a a lapte. Pentru-cà nu este omu binesentioru de progresulu basericii nóstre, care ni va negá subscrierea acestei programe. Numai un'a ve rogu: sà nu se publice in Tinágrafulu romanu, cà eu sum autorulu acestei programe, cà voiu a intrá in conflictu cu fiscalulu.

Domniloru! Fia-care pitigoiu are de adi in colo sant'a chiamare, cà sà fia unu „Deucalionu“, sà arunce petrii dupe spate, cà sà producá pitigoii.

Noi ne dechiarámu adi pe bas'a acestei programe de comitetu centralu permanentu sub devis'a: „Binele pitigoiloru este binele basericii!“ Program'a o tiparimú, o tramitemu la tóte esistintiele catilinarie, va sà díca: la toti confratii nostrii d'in archidiececa, cu provocarea, cà in tóte tienutele sà infintieze faurii pentru producere de pitigoii.

Sà nu ne amagimú, domniloru, de poterea, de care dispunému noi adi in archidiececa. Sà nu credemú, cà amu facutu cu blojur'a nóstra: „Cele dóue congrese nationale basericesci electorali d'in 1873. si 1874.“ destulu pentru deseversírea compromiterii nóstre! Desí dispunému noi adi in consistoriulu eclesiastico - scolaro - epitropialu dupa placu; desí noi facemú, disciplinámú si destituimú preoti si dascalii; desí noi primimú teneri in institutul pedagogico-teologico si-i pitigoimú dupa ronduel'a lui Melchisebou; desí noi impartimú stipendii si adjute d'in fondurile basericesci; desí avemu arm'a opiniunci publice, pe Tinágrafulu romanu, sçu hinterladerulu cu cremene, in man'a nóstra: — ni lipsesce, domniloru, lucrulu principalu: „Metropolitulu nostru nu-e pitigoiu!“

De aceea, domniloru, ve asigurú, cà numai o majoritate infricosiata de pitigoii in sínódele archidiececane va fi in stare a face d'in metropolitulu nostru pitigoiu. Aest'a sà fia tienut'a nóstra! Dixi.

Toti pitigoii au plesnitu ca besicele in „Sà traiésca!“ si au incercatu a ridicá pre oratore in slava, dér' greutatea lui i-a turtitu la pamentu.

(Se va urmá.)

Canoniculu

Enciclic'a de condolintia

a lui

Dr. Ispasu,

profesoru de calindariu la gimnasiulu de Beinsiu
câtra

Dr. Meteleu

jesuitu pensionatu si telecutoriu de visuri la *Propagand'a* d'in
Orbi'a mare.

Collendissime frater, atque desperatissime collega!

Pax tecum!!

Cuplesitu de dorerile, cari me farmecara cam usturoiu, audiendu, câ pre Frati'a Ta *Te fünfzigolira* ¹⁾ per longum et latum *dupa sacrificiele prestate in decursu de nóa ani diecesei*: croiati d'in mine suspiriulu: *Domine in adiutorium nostrum intende!*

Sic est! câ-ci acest'a e forulu ultimu unde mai potemu inca apelá la ajutoriulu ce altor'a se dá gratis, éra nóa numai déca intortocâmu Breviariulu d'in frundia in frundia, séu in casulu ultimu, ca badea *Dangalanga maior* la Jupiter; adeca dupa giurstári more jesuitico: sã ne inchinãmu si icóneloru sante, si *tui* . . . facu-mi sant'a cruce de *elu*.

In taina sic itur ad astra! câ totusi horrendum aliquid, de abiè me exprotocolara pre mine d'in *paradisulu*, unde se leganau pone acum fiii Romei vechie, éta sosi o di si mai fatala, candu si pre Frati'a Ta Te pusera ad acta, d'in caus'a, câ voiã sã-ti manifestezi *dreptulu romãnu*, voidu a-ti inmultí sacrificiele, pr'in sacrificarea a loru *cincispredece* insi.

Sióda situatiune! delicata pusetiune!

Eu: exprotocolatu; Frati'a Ta: pusu ad acta; badea *Dangalanga maior* cu sperantiele sublime: bancerotatu! éra dulcutiulu frate *Dangalanga minor* numai asiè: haide-du-te; cu unu cuventu, se cobori asupr'a nóstra darulu d'in ceriu á la grosulu.

Oh Dómne! mea culpa!! sua culpa!!! et Dangalangorum amorum maxima culpa!!!

Éta: *sic transit gloria mundi*, va sã dica romanesce: bâcu 'nainte bâcu 'napoi; nainte de acést'a voiau sã ne faca de vii santi, acum nu sciu care ne-ar compatimi sã ne véda dusi . . . unde? scii Frati'a Ta!

Nunc oh Roma! dulce Roma!!

Nu plangi? vediendu soiulu teu;

Frantu de *dolores inferni*,

Si uitatu de Domnedieu?!

Ce voru dice la tóte aceste, per amorem Dei, ceia-l-alti frati jesuiti flusturati pr'in lumea mare, audiendu, câ d'in manele inocinte ale Fratiei Tale rapira crucea santa, cu carea more-jesuitico-infalibilistico presarai darulu dubului, si brrr horrendum dictu! Ti-dedera in manele-ti delicate lingur'a cea lunga, sã scobesci pr'in óle: ²⁾ — si ce inca? Ti-avisara, câ vei propasi . . . ad callendas graecas.

Apropos, ce se atinge de propasire, cu aceea eu totusi me cam potu hitri, câ-ci venindu si eu d'in Rom'a, penetratu de darurile cele ceresci, ca si eu, ca unu adevratu *Angelus Domini*, sã impartu *osculum pacis*, intre fiii si ficele lumii, ca asiè pr'in mine sã strabatu si in ei darulu celu santu: incepu a coresponde vocatiunei, indata ce me tramisera a-ici, unde sum si de presente si unde neci nu tentã sã intre *puiu de romanu* pone acum, ca nu cumva sã cada sub anatema; inse in prãcea de tóte dilele am devenitu si la acea convingere, câ buzutiile ficeleloru lumii sunt mai abile de a primu *osculum pacis*, si dinsele sunt mai penetrabile pentru primirea darurilor, dreptu-ce acum facu esperiamente de minune cu impartirea *osculi pacis*. E dreptu si aceea, câ prob'a prima fu cam genanta, inse acum pergít fore indrumatiune si fore comentariu. Frati'a Ta nu ai probatu inca acést'a dunga a *filoror romani*; Ti comendu dér' eu, ca lucru fórte practicabilu.

Apropos, mi-pare câ Frati'a Ta neci acum nu simpatizezi cu sesulu celu frumosu, ma precum vorbescu gurele cele rele

si acum practizezi datin'a stravechi'a, câ de Te cercetéza asiè incognito cutareva fia a lumii, dupa-ce s'a indepartatu dela Frati'a Ta, tamaiezi pr'in chilia si recitezi Breviariulu ad magnum Dei gloriam. Carissime! astu-feliu de lucru nu e practicabilu; altu-cum nu me minunezu, câ faci de aceste, déca si acum fantazezi totu despre *Varvar'a Ubrik*; lasa-o binelui, pune-o in pensiune, cum te pusera si pre Frati'a Ta, si en mai scilipotescé numai d'in candu in candu si câtra ceste mai tene rutie, numai câ decãtu vei observá penetrandu ceva pasiune delicata in Frati'a Ta, convingendu-Te, câ e lucru practicabilu;

Cã-ci nevést'a cea ce are,

Gura dulce, peptu rotundu,

Sã fii *sfantocu* câtu de mare:

Te face totusi bolundu!

Loquor ex propria praxi, ergo si Frati'a Ta ad rem . . . nu lasá sã Te muncéscu superarea, ce usioru vei devinge, de vei fi mai loialu câtra sesulu celu frumosu, pre care usioru lu-poti incantá si de nu esci artistu.

Apropos, — despre arte mi-adusei a-minte, câ cine-va ti-a recomandatu, sã-ti cumperi flauta, ca astu-feliu cu acea sã pefugi fantómele, cari te incungiura si ti-incaimacescu eflusulu imaginatiuniloru sublime ale Fratiei Tale, si altu-cum destulu de incaimacite. Bravissimo! ast'a neci nu am sciutu, câ Frati'a Ta ai inclinatiune si la musica, numai câtu câ eu si acum ti-comendu ce-va lucru si mai practicabilu, a-nume: cumpara-ti unu *verkli*, si cumparandu, pune la elu pre dulcutiulu *Dangalanga minor*, sã invertéscu cobs'a, éra Frati'a Ta cu badea *Dangalanga maior* ve pune-ti si jocati la hops-sa-sa; acést'a despre o parte va fi gimnastica buna in contr'a desperatiunii, éra despre alt'a parte e unu lucru inca fórte practicabile.

Apropos, mai câ uitam, sã-ti spunu cea mai eficace medicina in contr'a desperatiunei; acést'a e *lacrima Christi*, care are influinti'a cea mai energica in trei casuri, *primo*: de esci desperatu, Te face veselu, incãtu in locu de a face santele matanii, esci gat'a sã bati halaripulu; *secundo*: candu impartiesci *osculum pacis*, stempera inflamatiunea ce se desvólta atunci in omu gradu progressivo, et *tertio*: te imple de duhu, si capeti taria sufletéscu, de care nu esiste in totu capitoliulu Romei; si de probai acést'a Frati'a Ta cu ceia-l-alti frati mai in pripa, neci nu trebuia sã scrieti la Rom'a, dupa alta taria sufletéscu, câ-ci in privinti'a acést'a *lacrima Christi* e impo-santa si practicabilisissima.

Si asiè pre lunga esprimerea, preste tóte a condolintiei mele celei mai d'in adunculu animei mele esitórie, ca si pone ce va sosi darulu petitionatu d'in Rom'a, sã nu fiti cu capatienile góle, pr'in aceste *litere* vi tramitu eu pucinu daru dela mine cu acea admonitiune, ca sã grigiti pentru Domnedieu, ca sã nu evaporeze d'in Fratiile Vóstre baremi solidaritatea ce ati joratu la infintiarea Propagandei, cum a evaporatu taria sufletéscu adusa d'in Rom'a; mai virtosu de Frati'a Ta me femu, desperatissime collega, câ Dómne molu esci la capu si acum, si astu feliu ai capu usioru evaporatoriu, ei fora frica dati, trantiti, impungeti cu puteri unite, sã fiti domni de simbolulu sacru *de trei tuluci*, caru'a ve asemenara fiii lumii cu totu dreptulu; in fine ve mai reflectezu inca si la aceea, sã nu ve pre uitati, pentru acea câ sunteti tuluci la portile cele nóue, mai virtosu Frati'a Ta, carissime *Meteleu*, ca nu cumva, vediendu pórtã nóua, sã-ti aduci a-minte de aceea, care ti-are-tara, candu Te intimpinara, cu espresiunea de despartire: *tovább egy házzal*; câ atunci neci *lacrima Christi*, neci *verkli*, ma neci chiaru msasi iubít'a-ti sponsa *Varvar'a Ubrik* nu voru poté precumpeni esplodarea vãpãiei plãna de lacrimi si de suspinuri ale Fratiei Tale.

Estote ergo prudentes! . . .

Salutat vos Babylon:

Alu Fratiei Tale

frate de o dóga:

Dr. Ispasu m. p.

Ambasadoriulu
Propagandei romãne de Orbi'a
mare.

Povestea pitigoiloru.

Se dice, câ erã odta o tíera, in care toti ómenii aveau ghèbu. — Ast'a erã tíer'a ghèbosiloru.

Intr'o di unu omu ipenu si in tóta firea intra

¹⁾ In locu de: vier und fünfzigolira, fiindu 15 numerulu celoru alesí de Dr. Meteleu. *Flecea.*

²⁾ Ca vice-rectoru in seminaru si astu-feliu ca membru alu Propagandei romãne, dinsulu si-a alesu faclulu si de cutaritu. *Flecea.*

in acésta tiéra, sí, vediendu pre multii ómeni nenorociti d'intr' ins'a, i se face mila de ei.

„Grigiti-ve de mici. — li dice elu binevoitoru, — dati-vi ostenéla a ve tienè dreptu sí ve deprindetii copiii a amblá oblu. ca sà ajungeti sí voi a fi ómeni ipeni sí de o potriua cu alt'a lume.“

In locu inse de a fi urmatu acestu svatu binevoitoru, ghèbosii au inceputu a-si ride de omulu ipenu, ori a-lu plange ca pe unulu, care n'a pututu avè parte chiaru neci de unu bietu de ghèbu. Iueru pre care ei ilu priviau ca pe o podóba a trupului omenescu.

Sí s'a urmatu povestea d'in di in di, d'in anu in anu, pone-ce, in sfersitu, chiaru sí omulu ipenu se credea insu-si nenorocitu de lips'a lui de ghèbu.

* * *

Ast'a e povestea despre tiér'a ghèbosiloru: éra invetiatur'a, pe care o dobendimu d'in ea, este, cà: déca vomu huidui vrabiile, trebuie sà ne acceptàmu a fi numiti — pitigoi.

Mintiuua Ioan'.

Unulu, care canta pr'in omiburi,
sí nu gasece decátu óue elocite.

Duoi olari.

Nu de multu a restornatu unu olariu pe délulu Feleagului carulu seu incarcatu cu óle, sí, vediendu-si tóta munc'a prefacuta in hírbe, sí-a perduto mîntea.

Dr. Olariu sí-a restornatu carulu cu óiele in Tinàgrafulu romanu nrulu 11., mîntea sí-a fostu perdut'o inse înainte de a restorná, sí de a-si vedè hírbele spiritalului seu innotandu pr'in tina.

Moral'a: „La balamucu cu amenduoi!“

Dr. Hírbu.

„Na-ti-o franta, cà ti-am dresu-o.“ *)

Protestu solemn!

Unu anumitu doctoru, care se dice, cà ar fi unu pitigoiu, sí-a luatú indresnél'a a dice sí a lamuri, cà o carte, care se dice, cà ar fi scrisa in romanesce, nu e buna, ba chiaru este rea. Noi, carturarii romani, cari nu ne multiamimu a nu ceti insi-ne nemicu, ci mai avemu sí zelulu natiunalu de a scrie insi-ne carti, pe cari altii nu le cetescu, noi, tagm'a literatiloru dilnici, trebe sà protestàmu energicu, solemnú sí serbatoresce contr'a acestei cutesàri a unui doctoru disu pitigoiu. Déca amu suferi noi o asemenea turbare, am trebuí sà ne acceptàmu la aceea, ca mai, nainte ori mai a-poi sà fimu adusi la alternativ'a fatala: ori sà invetiàmu romanesce sí sà ni dàmú pucintica ostenéla a studie cestiunea a-supr'a careia scriemu, — ori sà renun-ciàmu la titlulu de literatu romanu sí omu, care intr'adeveru doresce a folosi natiunei.

Fatala, dicu inca odata, fatala alternativa!

Déca noi scriemu, suntemu modesti, sí nu facemu pretentia de a fi cetiti. Ne multiamimu cu aceea, cà ómenii ni lauda scrierile, fore sà le fia cetitu, ori tocmai fiindu-cà nu erau tienuti a le ceti. Cum vine acum unu doctoru, care se dice, cà mai

e sí pitigoiu, sí are curagiulu indresnetiu de a ceti o carte sí indresnél'a curagiósa, de a mai sí spune ómeniloru, cà nu e buna!? Ii, bine! cumu nu e buna!? Chiaru o prostia déca ar fi pusa in limb'a, pe care noi o dàmú dreptu limba romana, trebe sà fia sustienuta ca unu lucru buna sí folositoru, pentru-cà înainte de tóte limb'a sí nationalitatea! Da! limb'a, pentru-care au luptatu stramosii nostri atâte vécuri sí pe care noi asta-di nu mai suntemu dispusi a o conservá, de óre-ce ne credemu in dreptu a ni intoloci o alta limba cu multu mai superióra, in care sà putemu ascunde lips'a nóstra de cugettare, de óre-ce nime nu o intielege, — da! nu o intielegemu chiaru neci noi insi-ne.

Fatala, repetu sí de a dóu'a-óra, fatala alternativa!

Càci pentru-cà, déca s'ar urmá in felulu ace-lui doctoru, care mai e sí unu pitigoiu brotalu, ómenii ar incepe a ceti carti, ar urmá a ceti numai pe acelea, cari facu pretentia de a fi cetite sí ar sfersí a numi literati numai pre acci'a, pre ale caroru carti le potu ceti.

Protestu! protestu! protestu pone la cutitu!

Vrabiila.

Unulu d'intre cei mai
grosi la códa.

Scrisórea svabului d'in Aletea càtra celu d'in Sant'-An'a.

Frade Franz!

Io sicut sgrisoru to, la gare fagut gepublizirte la Curasatele rumânisi. — Hast'a fagut mare ris la sat'a nost, sí tare blagut la vomele nost, fost ast'a mare comedi; sí cum avudít ast'a fostu sí richtig, cum fostu sgrisu tu la elu, ast'a fagutu sat'a vost cu mare feste, cum sbune la noi renumirte. Aber taca la voi este renumirte, la noi vomele este sí mai renumirte, varum? asta vrut io spus. La sat'a vost síel svab este una tomn romanesca, la sgluspa varmegescu ungrisch, este la el ober físzolgapiro, spune, ghiana la el Tavit, la gare podesat la el schwabele vost de „Hulber“, cum spune la pic'a síel svaizer a lui jidovului de la Pílu; pendru ast'a Hulber podesat pe svabele nost de píboli brost.

Bovesda esde, che la foi insiebut, cu fagut alesierea pe obligat.

Tomnule pic'a Hulber — gare nare gornele, nu-mai musdetiele cros. — sbus la alesierea pe obligat, se tiene tot píbole, atega svabele, cu el, nu cu rumunele, ghe rumunele slab sí nu bote fasie nimic binele, aber el fasie mult binele, sí ta la noi gat bute la peud sí la mangad; sí panele, píbole sgultad la el, sí toti tat votele, unde spus el. Aber el nu tienut vorb'a sí síeluitu la píbole, apoi píbole fagut manivos sí strindorit pe pic'a Hulber la un'a log pun, — gare io nu sbune — sí tibát o punda la gab la pic'a, ghid el nu fazud nix; aboi píbole fagud la pund'a — tuba, sí tupitu tub'a pine bândà tot sbart! Fi avudít gum fagut pic'a in punda bau, bau, ca lupele in badure. Dupa asda fagut mare Incuision sí casit gare fosed casda la pund'a, sí sbariat la el. sí pacat in Stockhausz, sí nu slopozit la el bândà nu pelit la el 200 fl. Österreichische Währung.

*) In credinti'a nóstra, cà diurnalele nu sunt a le redactoriloru, ci a le publicului, care le sustiene, — ni-am tienutu de detoria, cu placere a dá locu sí acestei pareri. Audiatur et altera pars! Red.

Agum'a tare pine ce fagut cuit; numai asda nu sbune la nime, che taca avudi stupunul vicegespanu Dabandli, ghe sî el esde mare Spiler, aboi fasie sî el Incuision, sî pelî sî el alt'a 200 fl. Ôsterreichische Währung dupe serac'a vomele.

Epitafiu,

Marelui Diacu.

D'in partea natiunei romane.

Cu faciële mangite de lacrima amare,
Venimu sà-ti dâmu tributulu, o bravule erou!
Cà fost'ai mare-odata si mare vei fi era,
Candu celu ce te luase, tramite te-a d'in nou.

Facut'ai tu 'n viétia multu bine la popóra,
Li-ai datu sà aibe tôte, unu dreptu egalu sî santu,
Si sarcin'a grea fôrte li-o fecesi mai usióra
Cu multele venite ce 'n tiéra adi nu sunt.

Lasat'ai dupa tine o mare 'ndestulire
In toti suditi, carii pre tine te-adorau,
Lasat'ai milliône, a caror'a solvire
Voru stôrce lacrimi crunte d'in ochii ce le dau.

Dér' aste sunt nemica candu stau in comparare
Cu fetulu celu facusesi atunci candu te-ai scremutu,
Atunci candu spre prapaste, blastemu sî ruinare
O Ostro-Ungaria d'in burt'a-ti ni ai nascutu.

Pre dreptu deci ti-se cade onóre si marire,
Ba inca dup' aceea sî-unu vecinicu monumentu,
Pe care ti-lu voru face acei d'in stapanire, —
Cà-ci ei dispunu de tôte a-ici'a pe pamentu!

Tibulu.

Pe rêvasu.

(§.) *Anu priimitu necrologulu canonicului cancelariu d'in Lugosiu Mateiu Chisiu. Regretâmu d'in sufletu acést'a perdere, cà-ci defunctulu de si portá unu nume de Chisiu — kis (micu), erá mare la sufletu!*

Priimésca deci o jalnica amintire sî pe modestele colône ale acestui diurnatu, care altu data — ca pre unu fostu abonatu zelosu in decursu de mai multi ani, — V'a amûsatu in viétia.

(§.) In Aradu, la propunerea doftorului Aradi, s'a introdusu portî'a (darea) dupa cani. — Transit si acést'a pre lunga alte canfi.

(§.) In presér'a de anulu nou, dupa mediulu noptii, bate cine-va la pórt'a propunetoriului doftoru, da bate fore mila sî trage clopotielulu sà se rumpa. Se descépta doftorulu, sî se duce inte la pórt'a, socotindu, cà a sà-lu chiame la unu patientu bogatu. dér', o amagire! pre cine a aflatu? — Unu cane legatu de clopotielu, cu inscripti'a: „Gratulâmu de anulu nou!“

— Ati mai vediutu actu de recunoscintia ea acést'a?

(§.) Si fiindu-cà in tiér'a nóstra nu se mai afla taleri pentru ómeni, s'a decisu, a se face taleri d'in badicu — buna óra cum sunt liberele (pitiulele) nóstre, — pentru acei cani de omenia, cari voru fi sà fia patentati a traí, latrá sî musicá liberu, firesce pe lunga solvirea portiei loru. Asîè-déra d'in propunerea priimita celu mai mare folosu ilu va trage dlu Limbricu, fabricantele privilegiatu alu acelor marce de distinctiune. A-poi d'in intemplantu acestu fabricantu locuesce tocmai in vecinetatea nóstra, sî, vediendu cu ochii tréb'a lui, ni vine sà ni blastemâmu ór'a, candu ne-amu facutu carturari, cà-ci elu pe badicu dà cu ciocanulu sî face banulu; — da inca nu joesce, cà-ci sî in Aradu sunt fôrte, da fôrte, multi cani.

(§.) Spre a corespunde a-poi cu consciintia la acést'a normativa generale, unu bacanu d'in Aradu, T. S. E., disu „la canele negru,“ s'a aflatu indemnatu a acatiá sî elu o marca de acea la gütulu canelui seu negru, cioplitu d'in lemnu, care ca firma sta de-a-supr'a usiei boltei sele.

Publiculu trecatoriu ride de plesnesce de acést'a nebunia caracteristica.

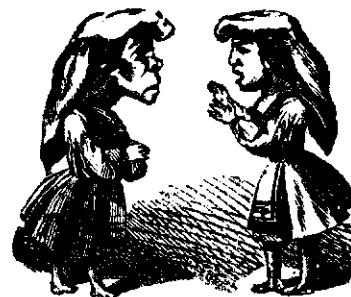
Bacanelu inse este liniscitu, cà-ci a facutu-o „ad majorem Aradi gloriam.“

(§.) Fiindu vorba de cania, mi-a venitu in minte, cà o-data cercetendu-me veteranulu nostru nationalistu avocatu Ioane Arcosii, insocitu de dragalasiulu sî istetiulu seu baiétu in etate de vre o 4. ani, intre altele am intrebatu pre baiétu: „de unde esci tu, mài, copile?“ sî copilulu mi-a respunsu pe data: „eu sum d'in tiér'a canelui!“ — Póte va fi intielesu Aradulu, loculu nascerei sele, cà-ci acum se potrivece de minune cu respunsulu datu.

O tesa d'in justiti'a magiara.

„Plus valet favor in iudice, quam lex in codice.“ (Mai multu valoréza favorulu judelui, decâtu legea depe hartia!)

TRÉNC'A SÍ FLÉNC'A

T. Auleo, Dómne, tare me prepadisi!

F. Ce-e cu tine, soro Trénc'a, de esci asîè sulhuiata la capu?

T. Vai sî éra vai! prepadésca-o Ddiu de moda, cà eu sciu, cà-o patii cu ea.

F. Cumu asîè?

T. Da me luai sî eu dupa lumea naróda sî mi cumparai o peleria dupa móda, care erá inpodobita dupa fasonulu celu mai nou, in locu de o flóre, cu unu puiu de ciocarlia; sî candu vruí sà vinu la tine, sà me aretu, luai pelerî'a cea nóua, sî de abiè

esii bine la strada, éca o pisica d'intr'unu verfu de gardu observà paserea la mine pe paleria, si neci un'a neci alt'a, numai se aruncà la mine in capu, si tóta me ciupeli, si pe mine si paserea si inca si peleri'a?

F. O beat'a de tine! asiè-ti trebui, déca vrei sà te tieni si tu de moda.

Càrtiariulu satului.

Dlui B. Ch. F. in S. N. m. — Vedu, cà ai o „vena“ óre-care. Te poti inca face. Incérea numai, déra cu studiu. Potu asceptá inca si o luna.

Dlui A. T. in *Gadatinu*: banii priimiti si pusi in contu. La es-pres'a-ti dorintia diurnalulu ti se continua la adres'a DTele. Pentru ce ti scrii inse conumele cu **k** si nu cu **c**? Cele apromise le asceptámu la tempulu seu.

Dlui P. Podóba in M. Z. Multu ai intardiétu cu abonamentulu pentru triloniulu Ian.—Mart. De altmintea bine esci priimitu si acum. Nrii de mai inainte ti s'an speduitu toti.

Dlui M. C. in *Aradu*: pe lista esci subscrisu pe intregulu anu cu 8 fi. si ai tramisu numai fi. 4. Credu, cà va urmá si restulu. Nu intielegu inse, ce are sà respunda la apostrofata „recompensa“? Abonamentulu? ori altu-ceva? Fii bunu esplica-te mai chiaru, cà sà fimu intielesi. La salutare — dupa omenia — urméza resalutarea. Punctum.

Lui *Fleeca*: indreptarea a sositu la tempulu seu, deci s'a si coresu. Frumóse espresiuni de la unu barbatu si dela unu doctoru in teologia! . . .

Cu „*Od'a*“ vomu face ce-va pentru nruu vecinu. Cele 5 esemplarie cerute d'iu nrii actuali se tramitu la adres'a semualata. Continua numai totu asiè.

DSele S. M. in *Bucuresci*: la cerere ti-am speduitu diurnalulu dela inceputulu anului. Pretiulu lui costa pentru Romani'a pe unu anu 10 fi. DTele inse ti-lu acordu cu 1/2 de pretin, adica cu 5 fi. pe anu in auru ori argintu. Am priimitu epistóla si dela dlu S. care mi díce, cà n'a convenitu inca cu DTA; cércu-lu, cà-ci are sà te angageze pentru unu bunu locu, si remaiu la profesiunea ast'a ce ti-am recomendatu-o. La noi inca se va instituí unu stabilementu de tipografia celu multu intru unu anu. A-casa ti sunt toti sanetosí.

Dlui P. O. in C. — Poesi'a tramisa a fostu binepriimita, precum poti vedé; deci, anesuratu pretiutei apromisiuni, ti ceremu concursulu si pentru venitoriu. Ni pare ren, cà nu ti-amu potutu descifrá locuinti'a, ca sà-ti tramitemu nrii actuali.

Amiculu d'in *Sabiu*: indreptarea facuta. Banii de prenumeratiuni insemnati. Noului abonatu i s'au tramisu nrii dela inceputulu anului. Asiè, asiè, mái frate, si cu biciulu si cu pung'a, cà dóra dóra vomu face tréba. Multa salutare fratrésca!

„*Proclamatíune de prenumeratiune*“: e cu spiritu scrisa, déra intardiata pentru noi, cà-ci noi n'amu indatinatu in fia-care nru a apelá la prenumerare, socotindu, cà se intielege de sine, cà abonantii nooi ori-candu, sunt bineveniti. Vomu intrebuintiá o inse pe la inceputulu noului triloniu-Éra

„*La ingropatiunea celu ce ne-a ingropatu pe toti*“: trebe sà-i mái dámu o poleire óre-care. Asiè nu se póte. Cine te-a mái scintu, cà esti si poetu! Déra candu ti-vei luá odata truda, sà inveti si ortografi'a?!

In Vien'a de nou se desbate

cestiunea **bancei** nationali — pentru magiari!